

1821: ΚΥΠΡΙΟΙ ΠΟΛΕΜΗΣΑΝ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Δεκάδες Κύπριοι διέφυγαν στην Ελλάδα μετά τις σφαγές της 9ης Ιουλίου 1821, για να σώσουν τις ζωές τους. Αρκετοί, ωστόσο, από αυτούς, εντάχθηκαν στις τάξεις της ελληνικής επανάστασης και πολέμησαν τον Τούρκο κατακτητή.

Οι Κύπριοι μάλιστα είχαν και τη δική τους σημαία σε χρώμα άσπρο με μπλε σταυρό στην οποία αναγραφόταν "σημαία ελληνική Πατρίδος Κύπρου" και η οποία διατηρείται στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Ελλάδας.

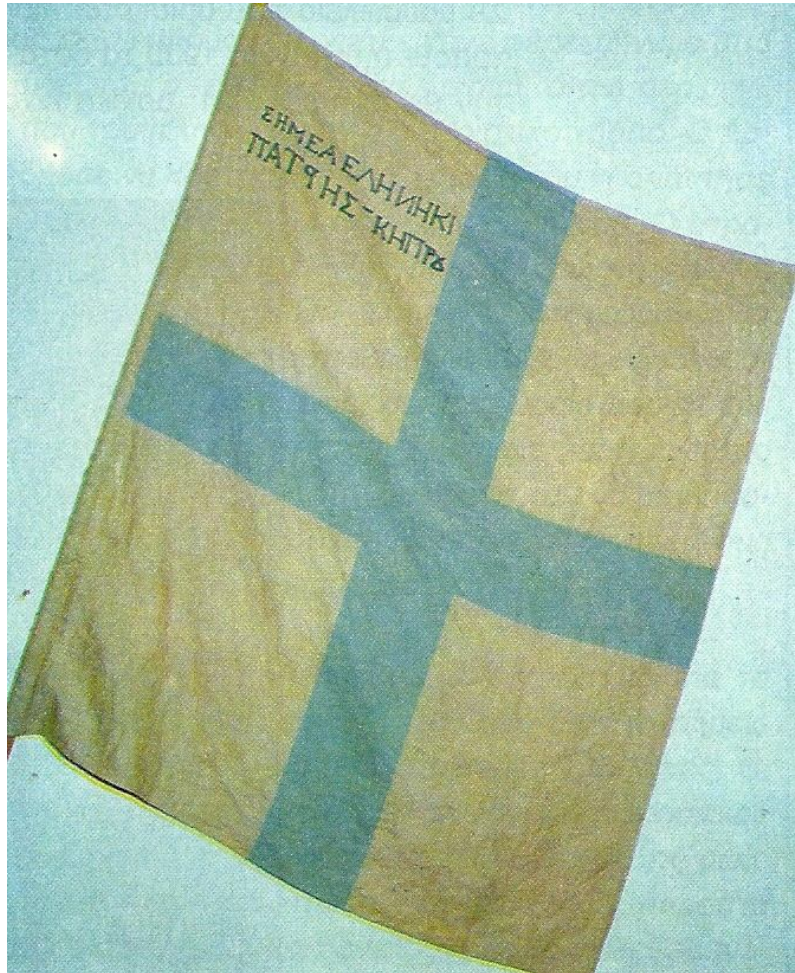
Ο Ν. Κλ. Λανίτης σε μελέτη του στο περιοδικό της Εθναρχίας "Ελληνική Κύπρος (τεύχος 63) έγραψε σχετικά:

"Άλλ' η Κύπρος δεν συνέβαλε μόνον δι' αίματος μαρτύρων εις την δημιουργίαν ελευθέρας Ελλάδος, αλλά και δι' αίματος ηρώων απ' αυτής της ελληνικής εθνεγερσίας μεταξύ των επτά πρωτομαρτύρων οίτινες μετά του Ρήγα Φεραίου εθανατώθησαν υπό των Αυστριατών ήτο και ο κύπριος Ιωάννης Καρατζάς και ήσαν πολλοί οι κύπριοι οι οποίοι εθελονταί επολέμησαν κατά την Μεγάλην επανάστασιν υπέρ της ελληνικής ελευθερίας.

Ο Δαυίδ Οικονομίδης επολέμησεν υπό τον Δημήτριον Υψηλάντην και τον Θεόδωρον Κολοκοτρώνην. Κύπριοι οπλαρχηγοί ήσαν ο Καπιτάν Τζιώρτζης και ο Σταυρινός. Και εις τα αρχεία της επαναστάσεως αναγράφονται τα ονόματα 132 Κυπρίων, οι οποίοι επολέμησαν κατά την πολιορκία της Ακροπόλεως των Αθηνών".

Ας δούμε μερικούς από τους Κυπρίους που συμμετείχαν ενεργά στην Ελληνική Επανάσταση σύμφωνα με έρευνα του Θ.Κ. Βαγενά (εφημερίδα ΕΘΝΙΚΗ 17.3.1965):

1. Αβραάμ Θεοχάρης. Πολέμησε στο Μοριά και τη Ρούμελη. Πέθανε στα 1847. Υπαξιωματικός Α τάξεως. (Αριθμός Μητρώου 5416, ΑΧΕΒ.

Η Ελληνική σημαία που φυλάσσεται στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Ελλάδας. Την κρατούσαν οι Κύπριοι, μέλη του Κυπριακού Ιερού Λόχου που πήρε μέρος στην ελληνική επανάσταση. Στη σημαία αναγράφεται η φράση "Σημέα Ελληνική, Πατρίς Κύπρου".

2. Αντωνίου (ή Κύπριος) Μιχαήλ. Ελαβε μέρος σε πολλές μάχες. Υπαξιωματικός Α. (Α.Μ. 5477, ΑΧΕΒ).

3. Αυξέντης Χροστοφής από τα Πέρα. Πολέμησε στην Ελλάδα και ξαναγύρισε στην Κύπρο.

4. Βικέντιος Κυπριανός. Ελαβε μέρος στον αγώνα όπως φαίνεται από διάφορα έγγραφα.

5. Βασιλειάδης Χριστόδουλος. Υπηρέτησε επικεφαλής στρατιωτών. Υπαξιωματικός (Α.Μ. 1367, ΑΧΕΒ).

6. Γεωργιάδης Κυπριανός, από τη Λευκωσία. Αγωνίστηκε στα 1827 και επέστρεψε στην Κύπρο στα 1839.

7. Γεωργιάδης Κυπρίδης. Υπηρέτησε στον Αγώνα και διορίστηκε μέλος της Τριμελούς Στρατιωτικής Επιτροπής.

8. Γεωργίου (ή Κύπριος ή Κυπριώτης) Ιωάννης, από τη Μελανδρίνα της Κερύνειας. Υπηρέτησε ως ναύτης. (Α.Μ. 17313663, ΑΧΕΒ).

9. Δημητρίου Ιωάννης. Ελαβε μέρος σε πολλές εκστρατείες και μάχες. Στρατιώτης (Α.Μ. 11751, ΑΧΕΒ).

10. Δημητρίου (ή Κυπραίος) Χριστόδουλος. Πληγώθηκε στο Αργος. Υπαξιωματικός Β. (Α.Μ. 1043, ΑΧΕΒ).

11. Θησεύς Θεόφιλος. Εφθασε στο βαθμό του αντιστρατήγου. Αξιωματικός Δ. (Α.Μ. 508 ΑΧΕΒ).

12. Θησεύς Κυπριανός.

13. Θησεύς Νικόλαος. Ονομάστηκε αξιωματικός Ε. (Α.Μ. 995, ΑΧΕΒ).

14. Θωμάς (ή Ρώσος ή Θωμαλής) Αντώνιος. Ελαβε μέρος σε πολλές μάχες (Α.Μ. 3767, ΑΧΕΒ).

15. Ιερώνυμος Μάρκος, από το Ομοδος. Υπηρέτησε στην Ελλάδα και επέστρεψε στην Κύπρο.

16. Ιωαννίκιος, ο γνωστός μοναχός από την "επανάσταση του καλογήρου". Υπηρέτησε στον αγώνα και επέστρεψε στην Κύπρο.

17. Ιωάννου Θεόδωρος. Πολέμησε υπό τους Νικηταρά και Χατζή-Χρήστο. Στρατιώτης (Α.Μ. 1380, ΑΕΒ).

18. Ιωάννου Φυλακτής, από τη Μαραθάσα. Αγωνίστηκε από το 1826 και επέστρεψε στην Κύπρο.

19. Καλαντζής (ή Κυπραίος) Γεώργιος. Από το 1821-1827 πολέμησε σε πολλές μάχες. Στρατιώτης. (Α.Μ. 2479, ΑΧΕΒ).

20. Καλλονάς Μιχαήλ, από Κάματα Ορεινής. Πολέμησε στην Ελλάδα και επέστρεψε στην Κύπρο.

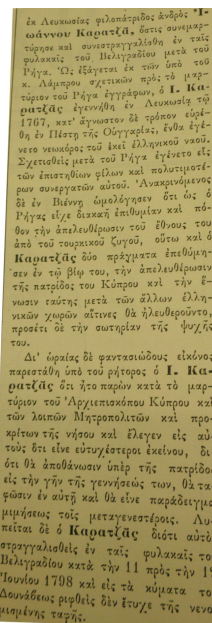
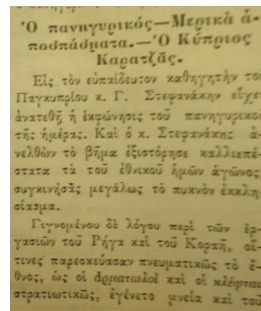
21. Κοκκινόφτας Χ" Χριστόδουλος, από την Τσάδα. Πολέμησε στην Ελλάδα, κυρίως στο Μεσολόγγι και επέστρεψε στην Κύπρο.

22. Κυπραίος Γεώργιος. Πολέμησε σε πολλές μάχες. Υπαξιωματικός Β. (Α.Μ. 5378, ΑΧΕΒ).

23. Κυπραίος (ή Κύπριος) Ιωσήφ. Πολέμησε στη Ρούμελη και το Μοριά. Υπαξιωματικός Β. (Α.Μ. 4360, ΑΧΕΒ).

24. Κυπραίος Μιχάλης. Σκοτώθηκε στη μάχη των Μύλων στο Αργος.

25. Κυπραίος Αγγελής. Υπηρέτησε στην Ελλάδα. Υπαξιωματικός Α. (Α.Μ. 5982, ΑΧΕΒ).

Ιωάννης Καρατζάς, ο σύντροφος του Εθνεγέρτη Ρήγα Φεραίου. (Αναφορά στη δράση του από τον καθηγητή του Παγκυπρίου Γυμνασίου Στεφανάκη (ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ 2/15 Απριλίου 1906)

26. Κύπριος Αγγελής. Βρέθηκε με τον Υψηλάντη στις Ηγομονίες και κατέβηκε στην Ελλάδα. Στρατιώτης (Α.Μ. 11465, ΑΧΕΒ).

27. Κύπριος (ή Κυπραίος) Μιχ. Αγγελής. Πολέμησε σε διάφορα μέρη. Στρατιώτης. (Α.Μ.11467, ΑΧΕΒ).

28. Κύπριος Γεώργιος (καπετάν) Αγνωστον αν είναι άλλο πρόσωπο ή συγγέεται με τον Γ. Καλαντζή ή Κυπραίο ή με τον Γ. Κυπραίο. Αναφέρεται ως καπετάνιος στον αγώνα, σε έγγραφα και κείμενα.

29. Κύπριος Αντ. Δημήτριος. Υπηρέτησε με τον Κριεζώτη. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 1404, ΑΧΕΒ).

30. Κύπριος Ζήνων. Αδελφός του Αγγελή και μαζί του βρέθηκε στο Δραγατζάνι. Ανατινάχθηκε με τον Γεωργάκη Ολύμπιο στη Μονή Σέκου στη Βολδοβλαχία.

31. Κύπριος Γ. Ιωάννης. Υπηρέτησε στον αγώνα. Υποχιλιάρχος στα 1824. Αξιωματικός Ζ (Α.Μ. 1760, ΑΧΕΒ).

32. Κύπριος (ή Κυπριώτης ή Κυπραίος) Ιωάννης. Υπηρέτησε στην ξηρά και στη θάλασσα. Αξιωματικός Ε. (Α.Μ. 761, ΑΧΕΒ).

33. Κύπριος Ιωάννης, από Μάσητα. Πολέμησε ως πυροβολητής στα Καράβια (Α.Μ. 85, ΑΧΕΒ).

34. Κύπριος (ή Κυπραίος) Μιχαήλου Χρήστος. Υπηρέτησε στον αγώνα. Υπαξιωματικός Β. (Α.Μ. 85, ΑΧΕΒ).

35. Κυπριώτης Γεώργιος. Μπουρλοτιέρης. Χάθηκε στη ναυμαχία του Καφηρέα.

36. Κυπριώτης Κωνσταντίνος. Μπουρλοτιέρης. Σκοτώθηκε στη ναυμαχία των Τρικέρων. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 234, ΑΧΕΒ).

37. Κυπριώτης Ν. Κωνσταντίνος. Χρημάτισε δασκαλος και αγωνιστής. Αξιωματικός Ζ. (Α.Μ. 3290, ΑΧΕΒ).

38. Λαπηθιώτης Χ" Ηλία Θεοχάρης, από τη Λάπηθο, γιος του εκτελεσθέντος το 1821 Χ" Ηλία προκρίτου της Λαπήθου. Πολέμησε κι αργότερα έμεινε αξιωματικός στο Στρατό.

39. Λειβαδάς Αντώνιος. Παρευρέθη μκαι στην πολιορκία της Ακροπόλεως. Στρατιώτης. (Α.Μ. 191, ΑΧΕΒ).

40. Λοϊζου Ιακώβου Αντώνιος, από τη Λάρνακα. Πληγώθηκε στον αγώνα. Επέστρεψε στην Κύπρο το 1831.

41. Μαλής Χαράλαμπος. Πήρε μέρος σε πολλές εκστρατείες. Εγινε Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Θρησκείας. Αξιωματικός Δ. (Α.Μ. 328, ΑΧΕΒ).

42. Μαλλιάρος Γεώρ. Πέτρος. Πολέμησε στην Ελλάδα. Στρατιώτης. (Α.Μ. 8843, ΑΧΕΒ).

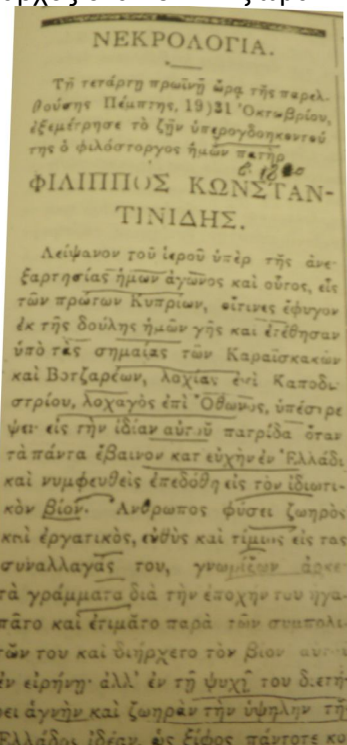
43. Μάρκου (ή Κύπριος) Γεώργιος. Σκοτώθηκε στα 1826 στην Καρυστία.

44. Μάρκου Μιχαήλ. Ελαβε μέρος σε πολλές μάχες. Στρατιώτης (Α.Μ. 354 ΑΧΕΒ).

45. Μάρκου Σολομών. Υπηρέτησε στον ελληνικόν αγώνα ως ναυτικός και επέστρεψε στην Κύπρο.

46. Μιχαήλ Ιωάννης. Τραυματίστηκε στο πόδι. Στρατιώτης (Α.Μ.8907, ΑΧΕΒ).

47. Ορφανός Γεώργ. Παντελής. Πληγώθηκε στο Μεσολόγγι και στην Κρήτη. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 377, ΑΧΕΒ).

Ενας από τους κυπρίους που υπηρέτησαν μετά την ελληνική επανάσταση υπό τον Καποδίστρια και τον Οθωνα ήταν ο αξιωματικός Φίλιππος Κωνσταντινίδης. (NEON KITION 29/10 Νοεμβρίου 1885). Η συνέχεια στην επόμενη σελίδα.

48. Οικονομίδης Γεώργιος. Αδελφός του καρτομηθέντος στη Λευκωσία Πέτρου. Πήγε στην Ελλάδα στον Οκτώβριο του 1821, πολέμησε και διορίστηκε σε διοικητικές θέσεις.

49. Οικονομίδης Δημήτριος. Αδελφός του προηγούμενου. Υπηρέτησε στον αγώνα και παρέμεινε στην Ελλάδα. Εγινε αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

50. Παπαϊωάννου Νικόλαος. Υπηρέτησε στον αγώνα. Στρατιώτης (Α.Μ. 323, ΑΧΕΒ).

51. Παπανικολάου (ή Λιβαδίτης) Χρήστος, από το Κοιλάνι Λεμεσού. Υπηρέτησε ως ναυτικός και επέστρεψε στην Κύπρο.

52. Παπαχρήστου Λοίζος, από τη Μαραθάσα. Υπηρέτησε στον αγώνα και επέστρεψε στην Κύπρο.

53. Πασαπόρτης Γιάννης, από την Κοίλη. Πολέμησε και στην πολιορκία και έξοδο του Μεσολογγίου.

54. Πασχάλης Μιχαήλ. Υπηρέτησε με τον Κριεζώτη. Στρατιώτης (Α.Μ. 237 ΑΧΕΒ).

55. Παυλής (ή Κύπριος) Αντώνιος. Υπηρέτησε με τον Σωνιέρη. Στρατιώτης (Α.Μ. 11802, ΑΧΕΒ).

56. Πετρακίδης (ή Χατζηπέτρου) Γιωργάκης, από την Κυθραία. Δραπέτευσε στα 1821 και πολέμησε στην Ελλάδα. Επέστρεψε πάλι στην Κύπρο.

57. Σταυριανός (ή Σταυριανός). Τραυματίστηκε στο Φιλοπάππου. Παρέμεινε στην Ελλάδα και πέθανε στα 1887 από στρατος ταγματάρχης της χωροφυλακής.

58. Τουφεξής Ιωάννου Παύλος. Πολέμησε σε πολλές μάχες. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 161, ΑΧΕΒ).

59. Τρίψυμος Θεοχάρης, από τη Σωτήρα. Υπηρέτησε στην Ελλάδα και επέστρεψε στην Κύπρο στα 1867.

60. Φιλίππου Γεώργιος. Πολέμησε σε πολλές μάχες. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 2830, ΑΧΕΒ).

61. Φράγκος Γεώργ. Χαράλαμπος, από την Καλαβασό Λάρνακος. Υπηρέτησε από τα 1827 και επέστρεψε στην Κύπρο στα 1833.

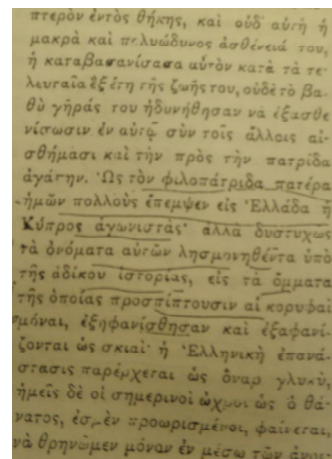
62. Φραγκούδης Γιάγκος, από τη Λεμεσό. Υπηρέτησε ως ναυτικός και επέστρεψε στην Κύπρο όπου πέθανε στα 1880.

63. Χατζηαντωνίου (ή Κύπριος) Σταύρος, από την Κυθραία. Υπηρέτησε με τον Νικηταρά. Υπαξιωματικός Β (Α.Μ. 5938, ΑΧΕΒ).

64. Χατζησάββας Νικόλαος. Πολέμησε στον αγώνα. Υπαξιωματικός Α (Α.Μ. 5513, ΑΧΕΒ).

65. Χατζηχρήστου (ή Κύπριος ή Κυπραίος) Αντώνιος. Υπηρέτησε με τον Νικηταρά. Στρατιώτης (Α.Μ. 177, ΑΧΕΒ).

66. Χρήστου Κυριάκος, από η Βαβατσινιά Λάρνακος. Υπηρέτησε στην Ελλάδα και επέστρεψε στην Κύπρο.

Το δεύτερο τμήμα της αναφοράς για τη δράση του Φίλιππου Κωνταντινίδη υπό τον Καποδίστρια και τον Οθωνα. Η συνέχεια στη επόμενη σελίδα

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΘΗΣΕΑ

Ιδιαίτερα για τους αδελφούς Θησέα (Θεόφιλο, Κυπριανό και Νικόλαο) αναφέρονται τα εξής στην ίδια έρευνα:

"Πρωτεύοντα ρόλο στους αγώνες του Εικοσιένα και στις τρεις Κυπριακές επαναστάσεις του 1833 (μετέπειτα) έπαιξε η οικογένεια Θησέα. Η Κυπριακή αυτή οικογένεια μια από τις καλύτερες της Κύπρου, καταγόταν από τον Στρόβολο, προάστειο της Λευκωσίας γενέτειρα του Εθνομάρτυρα Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, ο οποίος ήταν και συγγενής της.

Ο Χατζησάββας, ο γενάρχης της οικογένειας, ήταν εξάδελφος του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και υπήρξε κι' αυτός ένα από τα θύματα της οθωμανικής θηριωδίας και εκτελέστηκε με καρατόμηση στις 10 Ιουλίου 1821 στην πλατεία της Λευκωσίας.

Παιδιά του Χατζησάββα ήταν ο Κυπριανός, ο Νικόλαος και ο Θεμιστοκλής που πήραν το επώνυμο "Θησεύς".

Ο μεγαλύτερος γιος, ο Κυπριανός Θησεύς εργαζόταν ως έμπορος στη Λάρνακα όπου είχε μεγάλη περιουσία και υπήρξε από τους ιδρυτές της ελληνικής σχολής της Λεμεσού στα 1819.

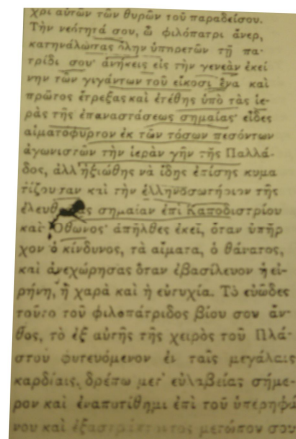
Όταν όμως άρχισαν οι συλλήψεις στην Κύπρο τον Μάιο του 1821, ο Κυπριανός κατόρθωσε και διέφυγε στην Ελλάδα, ενώ η περιουσία του κατασχέθηκε από τους Οθωμανούς. Ελαβε ύστερα μέρος στον αγώνα του Εικοσιένα και μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας εγκαταστάθηκε στη Σύρο όπου τον παρακολουθούμε μέχρι τον Αύγουστο του 1831.

Ο δεύτερος γιος του Χατζησάββα, ο Νικόλαος Θησεύς, ήταν έμπορος στη Μασσαλία και υπήρξε φιλικός. Και όταν οι εξόριστοι Κύπριοι εξέδωσαν την πρώτη Ενωτική Προκήρυξη, ώρισαν τον Νικόλαο Θησεά "Επίτροπον της Νήσου Κύπρου". Υπηρέτησε κι αυτός στην Ελλάδα επικεφαλής στρατιωτών και κατατάχθηκε μετά τον αγώνα στην πέμπτη τάξη των αξιωματικών. Εγινε περίφημος από τη λεγόμενη Επανάσταση του Θησεά του Μαρτίου του 1833, η οποία πήρε το όνομά του, γιατί υπήρξε ο πρωταγωνιστής της.

Ο τρίτος γιος του Χατζησάββα, ο Θεμιστοκλής Θησεύς, ακολούθησε το ιερατικό στάδιο και χειροτονήθηκε Αρχιμανδρίτης με το όνομα Θεόφιλος.

Στη Μασσαλία που σπούδαζε κοντά στον αδελφό του Νικόλαο, μυήθηκε στο Ελληνόγλωσσο Ξενοδοχείο και στη Φιλική Εταιρεία. Με την έναρξη της ελληνικής επανάστασης πήγε κρυφά στην Κύπρο και διένειμε επαναστατικές προκηρύξεις και ύστερα διέφυγε στη Συρία.

Στην Ελλάδα χρησιμοποιήθηκε στον αγώνα ως στατιωτικός και έφθασε στο βαθμό του αντιστρατήγου. Αργότερα κατατάχθηκε στην τέταρτη τάξη των αξιωματικών.

Το τρίτο και τελευταίο τμήμα της αναφοράς στη δράση του Φίλιππου Κωνσταντινίδη